

MVSZ TRAINING AND DEVELOPMENT
KÉPZÉSI BIZOTTSÁG

EDZŐK BIZTONSÁGI IRÁNYELVEI

a World Sailing ajánlása alapján

Brencsán Ábel

Motoros hajóvezető továbbképzés edzőknek 2021

Képesítések

Egy felelős edző mindig frissíti a tudását, és minden lehetőséget meg kell ragadnia képzettségének fejlesztésére.

Alapvető képesítések / képzések:

- Edzői / oktatói képesítés
- Motoros hajóvezető engedély (hazánkban hivatásos célú)
- Elsősegélynyújtó képesítés (ha lehetséges vízi mentési gyakorlattal)

Javasolt képesítések / képzések

- Önképzés (képzések, könyvek, konferenciák, nemzetközi programok)
- CPR képzés (kardiopulmonális újraélesztés)
- Rádiótelefon kezelő bizonyítvány - VHF rádiós vizsga
- Versenyrendező /versenybíró képzés
- MVSz edzői, hajóvezetői továbbképzések

Írányadó dokumentumok az edzők motoros vezetéséről

Hajózási Szabályzat

Nemzeti Vitorlás Képzési Program (NVKP)

A dokumentum elérhető az MVSz honlapján:

Szövetség/MVSz dokumentumok/Szabályzatok/Nemzeti Vitorlás Képzési Program

Biztonsági szabályzat

(HSz) II. RÉSZ 9.12 cikk 6. bekezdésének felhatalmazása alapján kiadott Biztonsági Szabályzat.

A dokumentum elérhető az MVSz honlapján:

Szövetség/MVSz dokumentumok/Szabályzatok/Biztonsági szabályzat

Hajók és edzők / oktatók aránya a hazai szabályozás szerint

- **10 hajó / edzői kíséret**

Hajók és edzők / oktatók aránya a WS ajánlásait figyelembevéve

- ***Vitorláshajók esetén (két személyes)***

Kezdők oktatása esetén 3: 1 az arány Rutinosaknál 6: 1 az arány, de nem lehet több mint 10 hajó / edzői kíséret

- ***Egyszemélyes hajók esetén***

6: 1 az arány

- ***Többtestű hajóknál***

Kezdők esetén 3:1 az arány. Rutinosaknál 6: 1 az arány,

- ***Windsurfing oktatásnál*** - motoros biztosítása mellett partról is oktatható

6: 1 az arány, résztvevő személyek / edzőmotoros.

- ***Kitesurf oktatásnál*** - motoros biztosítása mellett partról is oktatható

4: 1 az arány, Kite/ edzőmotoros.

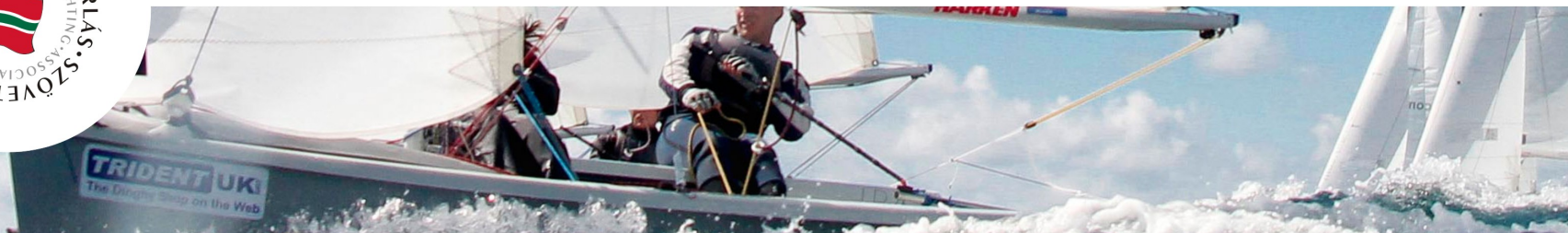
Edzés bejelentés viharjelzés esetén a Balatonon e-mailben

- I. fokú viharjelzés hatálya alatt, amennyiben a helyszín a parttól távolabb van mint 500 méter;
- II. fokú viharjelzés hatálya alatt minden esetben.

balatonvizirendeszetiirk@somogy.police.hu

Beküldendő adatok:

1. e-mail tárgya: Edzésbejelentés
2. Tagszervezet neve
3. Edző neve és telefonszáma
4. Edzés helyszíne és időpontja
5. Edzőmotoros típusa és lajstromszáma
6. Edzésen résztvevő vitorlás hajók típusa és száma
7. Résztvevők száma

HSZ előírás az 5. sz. jegyzék szerint

- Fő- és tartalék horgony, kötelekkel, hajómérettől függően
- Kikötőkötél 2db. hossza hajómérettől függően
- Csáklya 1 db
- Evező 1 pár
- Mentőgyűrű vagy mentőpatkó 8 m kötéllel
- Mentőmellény a személyek számának és szabályoknak megfelelően
- Tűzoltó készülék 1 db
- Elsősegély felszerelés, I. számú
- Víztmentes kézi lámpa, tartalék izzóval és elemmel
- Hangjelző készülék
- Navigációs fények
- Vízmerő eszközök (kézi / elektromos fenékvíz szivattyú, mericske vagy vödör)

Javasolt edzői felszerelés a motorosban

- Síp
- Vitorlás ruha (a helyi működési területnek, időjárásnak megfelelő kategória)
- Műanyag vízhatlan táska (étkezéshez)
- Tartalék vészleállító zsinór / motor vészleállító kapcsoló
- Hosszú mentőkötél, vontatáshoz
- Széljelző, szélmérő
- Pumpa (gumihajó esetén)
- Pótalkatrészek a képzéshez (kötél, bilincsek, stiftek, seklik stb.)
- Megfelelő szerszámok (csavarhúzó, csavarkulcs, szalag, fogó, javítókészlet, huzalvágók stb.)
- Megfelelő mennyiségű tartalék üzemanyag
- Jelek, bóják a képzéshez
- Mentéshez kés (biztonságos tárolás)

Javasolt edzői felszerelés a motorosban

- Rádió (VHF / URH), ha rendelkezésre áll
- Egy vízhatlan mobil telefon / vízhatlan tok
- Compass
- GPS
- Távcső
- Sürgősségi kapcsolatfelvételhez szükséges adatok
- Orvosi információk összefoglalója a tanítványokról
- Ivóvíz
- Vízálló jegyzetömb, vagy diktafon
- Széles ragasztószalag
- Tartalék ruházat, pl. sapka, vízálló felső
- Vízálló tartály inhalátorokhoz (szükség esetén)
- Kézilámpa
- Fáklyák, rakéták (tengeren)

Jogi felelősségek

A felelősségek országonként eltérőek, de hazánkban a **Nemzeti Vitorlás Képzési Program (NVKP)** tartalmazza az edzőtől általánosan elvártakat.

Vannak olyan technikai sportágak -ilyen a vitorlássport-, amelyek fokozott veszéllyel járnak. Ez esetben a károkozó, pl. az edző, vagy a sportszervezet kimentési lehetőségei korlátozottabbak, mint általában.

Ezt nevezi a Ptk. a veszélyes üzem felelősségének.

Az edző a tőle elvárható módon felel a gondozásában lévő összes résztvevő biztonságáért!

Gondatlansággal kapcsolatos kérdések

A gondatlanság bizonyításához a károsultnak bizonyítania kell, hogy:

- a biztonságát érintő edző, vagy sportszervezet kötelezettséggel tartozik felé;
- megszegte ezt a kötelességét;
- és, hogy a sérülés jogsértés, vagy gondatlanság következtében történt.

A gondatlanság egyszerűen a következőképpen írható le:

Olyan cselekmény elkövetése, amelyet az adott körülmények esetén az észszerűség határain belül nem kellett volna megtenni, vagy ha nem tett valamit, ami indokolt lett volna.

A bíróság előtt minden ügy az egyedi körülményektől, tényektől függ, és az edzőkre vagy tisztviselőkre vonatkozóan nincsen előre definiált megállapítás a gondatlanság megállapítására.

Az edző ne vállaljon szükségtelen kockázatokat.

Legyen tudatában környezetünk sebezhetőségének és annak, hogy milyen gyorsan alakulhat ki egy veszélyes helyzet.

Ez időnként megerősítheti a döntést, hogy parton marad a csoport. A parton töltött idő nem pazarlás, amennyiben kellően hatékony elméleti, vagy fizikai foglalkozásokat végeznek.

Javasoljuk, hogy fontolja meg felelősségét - felelősség / gondatlanság.

A vészhelyzeti forgatókönyveket előre tervezze meg, valamint egyeztesse le a többi edzővel, oktatóval.

Edzői óvintézkedések

Egy edzőnek minden ésszerű óvintézkedést meg kell tennie a biztonság növelése érdekében, az alábbiak figyelembevételével:

- A tevékenységre vonatkozó rendeletek, szabályzatok
- Időjárás és szél, hullámozás, áramlás
- Az edzőmotorosok és a vitorlás hajók aránya
- A vitorlás hajótípusok és a személyek száma
- Mentőeszközök, felszerelések, elsősegélynyújtás körülményei
- A mentőcsapatok képessége, képesítése
- Tanítványok vitorlástudása, úszásképesége, a nem és az életkor
- Felszereltség szintje a vízen és a parton
- Biztosítási szerződések, a tanítványokra, hajókra és az edzőmotorosokra vonatkozóan.
- A tanítványok / edzők/ segítők egészségügyi állapota
- Kommunikáció kialakítása, például rádió
- Egyéb klub tevékenységek, programok
- A vitorlázással kapcsolatos egyéb veszélyforrások a környezetben
- Dagály és árapály (tengeren)

Biztosítás

A felelősségbiztosításnak ki kell terjednie mindenre, amit ezen a hajón végez, még akkor is, ha tudja, hogy a képzési program szervezője biztosítja a munkáját.

Javasolt, hogy olyan biztosítással rendelkezzen, amely minden vízi és parti eseményre kiterjed.

Ellenőrizze a motorost

A motoros nem csak a legfontosabb edzéseszköz, hanem az edző felelőssége (az edző a szülő helyettesítője), hogy biztosítson egy hajót a vitorlázóknak, amely segít, ha veszélybe kerülnek.

Ha egy motorost használ, ellenőrizze a dokumentumait, a hajótestet, az utolsó szervíz dátumát és a legfontosabb alkatrészek, mint az olaj, üzemanyagszint, akkumulátor, vagy a propellervédelem állapotát.

Edzőmotorosból mentőmotoros

Ha a helyzet úgy alakul, akkor az edzőmotoros mentőmotorossá lép elő.
Ilyenkor már nem az edzés hatékonysága a fontos, hanem a vitorlázók épsége.

- Mindig használja a bukóslusszt.
- Az edző is viselje a mentőmellényt.
- Viharban, vagy erős hullámvásznál ügyeljen a biztonságos sebességre.
- Amikor csak lehetséges, legyen két személy egy motorosban. Az egyik a vezetésre, a másik a vitorlázókra figyeljen elsősorban.
- Munkavégzés, mint mentés, szerelés, közben állítsa le a motort, vagy ügyeljen a motoros irányító berendezéseinek védelméről.
- Amikor beszélni szeretne egy vitorlázóval, az a szél alatti oldalon álljon meg, a motoros legyen szél felett.

Vitorlázók eligazítása még a parton

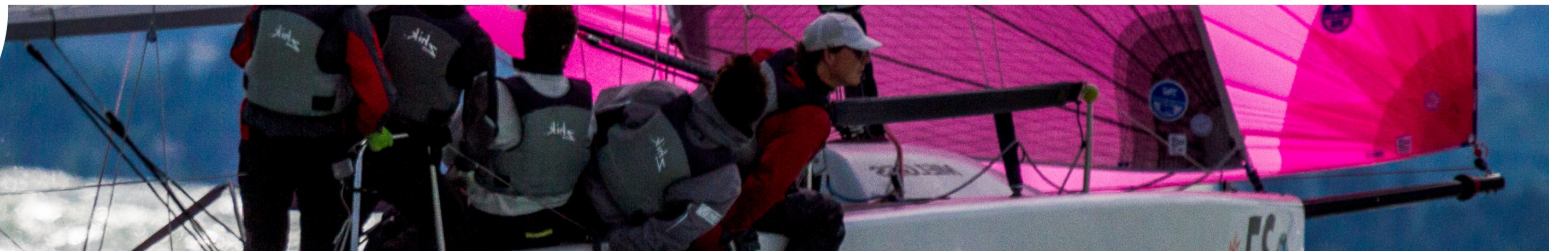
Ismertesse előre a részletes programtervet, a kifutás sorrendjét, a vízen várakozás helyét és idejét. A vízen már mindenki pontosan ismerje a feladatát.

Hívja fel a figyelmet minden lehetséges veszélyforrásra, kikötői szabályokra, nagyobb hajók mozgására, víz alatti akadályokra, áramlásra, egyéb vízi eseményekre.

Tapasztalatlan vitorlázóknál elevenítse fel egy borulás, vagy komoly szélerősödés esetén a teendőket.

Ismertesse az egyezményes hang és kézjelzések jelentését.

Győződjön meg arról, hogy minden résztvevő megértette a feladatokat.

Képességértékelés

Mielőtt elkezdi a képzést, fontos, hogy mérje fel a csoport színvonalát, amellyel dolgozni szándékozik.

Ha a csapat alapképzésen vesz részt ne feltételezze, hogy az egyének mind ugyanolyan képességűek lesznek, mint legutóbb egy hasonló edzésen.

Ha ismeretlen csapattal dolgozik, hasznos lehet megfigyelni, hogyan kezelik a hajóikat a parton, mivel ez gyakran értékes betekintést ad a csoport képességeibe.

Figyelje meg, hogy a csoportot edzették-e már korábban, és ismerősek lesznek-e számukra az általános gyakorlatok és elvárások.

Ha kétségek merülnek fel, tartson számukra tájékoztatót.

Időjárás előrejelzés beszerzése

- Szerezzen megbízható időjárás előrejelzést.
- Gondolja át az időjárás előrejelzés következményeit a tervezett programnak megfelelően.
- Mit jelent ez a helyszín szempontjából?
- Vesse össze az előrejelzést azzal, amit a helyszínen lát.
- Minden az előrejelzések szerint történik?
- Gyorsabban, vagy lassabban történnek az események?

Fontolja meg az előrejelzés lehetséges következményeit a tervezett program kialakításával összefüggésben.

Ha az időjárás veszélyeket rejt, választhatja a csoport felosztását a képesség és a part közelsége szerint, vagy csak a fele hajónak tart edzést, esetleg cserékkel.

Figyelje az időjárás változást

Egy edző ismerje meg az adott vízterület időjárási és egyéb sajátosságait.

Attól, hogy az időjárás előrejelzés nem jelez veszélyt, még **folyamatosan figyelni kell a változásokat, mivel a legtöbb szélerősödést, zivatart időben fel lehet ismerni.**

A körülmények romlása esetén még időben kell meghozni a biztonságot segítő döntéseket, pl. a partra menetelt, esetleg más kikötőbe menekülést.

Ebben az esetben is próbálja együtt tartani a hajókat, fenntartani a csoportos irányítást, és elkerülni a hajók szétszóródását.

Jelek és jelzések

A csoport eligazításakor fontos kiemelni az edző tekintélyét és felelősségét, és ezt követően annak szükségességét, hogy a csoport tagjai hajtsák végre az utasításait. Ezt akkor is meg kell tenniük, ha ennek szükségessége nem azonnal nyilvánvaló számukra.

Fontos meghatározni az utasítások megadásának módját, ne feledje, hogy rendkívül nehéz beszélni/ kiabálni, ha a körülmények rosszra fordulnak, vagy valami mással van elfoglalva.

Be kell mutatni megfelelő kéz- és hangjelzéseket a gyakori utasításokhoz, például az „indulás a partra” vagy „vitorlazz a motoroshoz” vagy „kövesd a motorost” stb.

Ismeretlen kikötők, körülmények biztonsággal kapcsolatos információi

A hajóra felszállás előtt elengedhetetlen a biztonság megvitatása az edzés /edzőtábor házigazdáival.

Ez a megbeszélés lehetővé teszi, hogy meghatározza a biztonsággal kapcsolatos felelősségi területeket, óvintézkedéseket.

Ez nagyban segíthet, hogy megtudja, milyen specifikus eljárásokat kell végrehajtani az adott helyszín kockázatait, körülményeit figyelembevéve.

Ezt segíti, a helyi körülményekre vonatkozó kockázatelemzés, ami egy fontos dokumentum a képzőhelyeken.

Vegye fel a kapcsolatot a kikötővezetéssel és az illetékes hatóságokkal

Körültekintő és udvarias eljárás a helyi **kikötőmesterrel történő egyeztetés az edzés előtt**, ahol tájékoztatja a tervezett programról.

Több helyen ez kötelező, különösen a nagyobb forgalmú kikötőkben írásban is be kell jelenteni, hány hajó fog vízre kerülni, milyen motoros kísérettel, vízterületen és jelezze számukra, amikor visszatér a partra.

Ezen interakció során várhatóan az edző megadja nekik az elérhetőségeit, valamint valószínű, hogy elvárják, hogy jelezze, ha bármilyen probléma merül fel a vízen az edzés közben, ez a kapcsolat segítséget is jelenthet.

Viharjelzés esetén a Balatonon a Vízirendészet felé bejelentési kötelezettsége van az edzőnek.

Adja meg és rögzítse a szükséges elérhetőségeket

Célszerű, ha a parton meghagyja a mobiltelefonszámát (vitorlásklub, szülők stb.), mivel ez lehetővé teszi számukra, hogy szükség esetén hívják.

Ha gyermekekkel dolgozik, ajánlott egy segítő, vagy szülő delegálása az adott időszakban a partra, vagy annak környékén, aki fogadja a különösebb figyelmet igénylő vitorlázókat.

Ez alkalmas lehet arra, hogy tájékoztassa a szülőket, segítőket, ha úgy dönt az edző, hogy máshol megy partra, mint ahol vízre szálltak, ha elromlik az időjárás, vagy egyéb szükség esetén.

Az edzésen az érintett személyek tájékoztatása a különböző helyzetekben megteendő intézkedésekről strukturáltabb és végső soron biztonságosabb.

Tekintse át az orvosi információkat

Érdemes indulás előtt megismerkedni a csoport orvosi adataival (vagy ideális esetben még korábban).

Ez lehetővé teszi, hogy tájékozódjon tanítványainak egészségügyi állapotáról, amelyekkel esetleg nincsen tisztában.

Vegyük figyelembe, hogy sok ifjúsági vitorlázó asztmás lehet, ilyen esetben meg kell határoznia, hogy kinél lesz az inhalátora adott esetben.

Van egy orvosi kérdőív minta, ami az NVKP mellékleteiben található.

Segítse a hajókat először a vízen és csak utoljára a parton

Fontos felismernünk, hogy **potenciálisan azok az idők a legveszélyesebbek, amikor a vitorlázók az edzőterületre, vagy versenyre és onnan a partra vitorláznak.**

Ezekben az időkben többnyire a hajók szétszóródnak, kevésbé támogatottak, kevésbé koncentrálnak, hazafelé már fáradtabbak a vitorlázók.

Jó gyakorlat a csoport összetartására és elfoglaltságára ebben az időben „kövesd a motorost”, vagy versenyzőknél a „nyuszirajt”, hogy csak néhányat említsünk.

Előzetes egyeztetés szerint **kijelölésre kerül, hogy melyik lesz az utolsó motoros, amely a partra kíséri / tereli a flottát** és az addig ne kössön ki, amíg az összes hajó biztonságosan partra nem ért.

Hajók, vitorlázók ellenőrzése, regisztrálása még a parton

Ellenőrizze a hajók állapotát a parton egy előre elkészített ellenőrző lista alapján, **hogy elkerülje a vízen történő szereléseket, javításokat**, ami biztonság rovására mehet.

Ez nagyban hozzájárul az edzésprogram zavartalan végrehajtásához, valamint hogy az összes hajó biztonságos körülmények között térjen vissza a partra.

A hajókról és a vitorlázókról / hajóbeosztásról, írásos feljegyzést javasolt készíteni, ami az edzőnél van a vízi program alatt.

Ezt a dokumentumot ellenőrzéskor a hatóságoknak is be kell mutatni.

Ellenőrizze a vitorlázók időjárásnak megfelelő ruházatát, felszerelését.

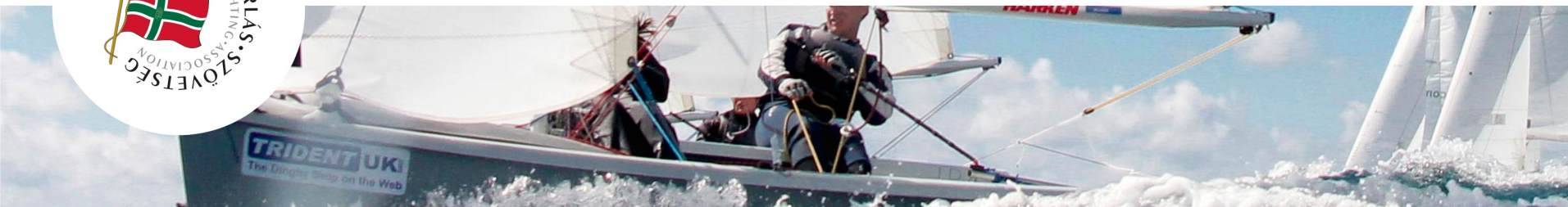
Tartsa szemmel a csoportot

Érdemes rendszeresen megszámolni a hajókat, hogy ellenőrizzék, mindegyikük megvan-e.

A fiatal vitorlázóknál előfordul, hogy akár jelzés nélkül (technikai probléma, betegség, fáradtság stb.) önállóan a kikötőbe vitorláznak, vagy elsodródnak a csoporttól.

Még akkor is, ha intenzíven dolgozik egy adott hajóval vagy csoporttal, a vezetőedző felelőssége folyamatosan szemmel tartani minden hajót.

Igyekezzen az összes hajót olyan távolságban tartani, hogy vészhelyzet esetén, ésszerű időn belül elérje őket.

Edzők manőverezése a vitorlázók között

- Mindig figyelje környezetében a vitorlázókat, kerülje el az ütközést.
- Ne keltsen fölösleges hullámokat.
- Ne zavarja, akadályozza az edzésen, vagy versenyen vitorlázókat.
- Menet közben tartson biztonságos távolságot a vitorlázóktól.
- Mentési okot leszámítva ne menjen be egy versenypályára, vagy a rajt és célterületre.
- Ne zavarja az adott vízterületen zajló egyéb rendezvényeket.
- Mentési feladatok közben folyamatosan figyelje a vitorlázók helyzetét, mozgását, a propellert tartsa tőlük biztonságos távolságban.
- Figyelje az edzések, versenyek közötti szünetekben esetleg fürdőzőket, tartson tőlük megfelelő távolságot.

Felborult hajók segítése

A szükséges figyelem mértéke a csoport tapasztaltságától, életkorától és használt hajótípustól függ.

Kezdőbb szinten a vitorlázók egy része még motoros segítséget, vagy az edző utasításait is megkövetelheti.

Ne becsülje alá az edző a jelenlétének és/vagy annak hiányának hatását egy fiatal vitorlázóra, mivel ez nagyban befolyásolja a viselkedését, biztonságérzetét.

Magasabb szinteken nem feltétlenül szükséges ennyire figyelmesnek lenni, bár jó gyakorlat, hogy figyelemmel kísérjük a felállítás műveletét. (figyelni kell, hogy minden rendben történik és szükség esetén az edzőnek segítenie kell a műveletet).

Figyeljen az egyéb veszélyekre is

Az edzés helyszínén a vízterületet gyakran meg kell osztani másokkal.

Ne feltételezze, hogy veszély csak az időjárásból vagy felborulásból származhat.

Figyelni kell más vízhasználókra is, például kompokra, tartályhajókra, motorcsónakokra, jetski -re, szörfösökre.

Figyelemmel kell lenni az adott vízterületen zajló egyéb eseményekre, edzésekre, versenyekre is, mivel ez is veszélyforrás, de nem is illik megzavarni ezeket a rendezvényeket.

Vészhelyzetek

Lehetetlen megjósolni a vészhelyzet pontos körülményeit, és ezért nem lehetséges minden eshetőségre precíz tanácsokat adni.

A programtervezési folyamatban megfelelően fel kell készülni, **biztonsági tervet készíteni és szükség esetén azonnal alkalmazni kell a leghatékonyabb megoldást.**

A Balatoni Vízügyi Felügyelőség elérhetősége: 1817

Vízimentők Magyarországi Szakszolgálatára elérhetősége: +36 30 3 83 83 83

BalatonHelp szolgáltatás

A BalatonHelp egy egyedülálló, professzionális szolgáltatás a Balatonon.

Részletek: <http://BalatonHelp.hu/>

A csoport összetartása vész helyzetben

Ha vész helyzet alakul ki, esetleg orvosi, vagy egyéb beavatkozás szükséges, fontos, hogy **a csoport többi tagját addig is ellenőrzött módon foglalkoztassák.**

Ezek a helyzetek gyakran további veszélyes helyzeteket generálnak, ha a csoport rosszul felügyelt amikor az edzők figyelme elterelődik.

Ilyen helyzetekre célszerű egy másik edzőt, edzőmotorossal megszervezni, aki megfelelő gyakorlatokkal, együtt tartja a csoportot, mintsem, hogy kockáztassák a csoport szétszéledését azzal, hogy kiküldik őket a partra.

Az emberek kimentése a hajóból vészhelyzetben

A kockázatok folyamatos értékelésével időnként a legjobb módszer, hogy a személyek biztonsága érdekében, elkerülve a még nagyobb bajt, a **vitorlázók kimentésre kerülnek a hajókról.**

Ebben az esetben **célszerű megjelölni a hajót egy szalaggal**, estleg egy bójával, vagy ütköző pufferrel is, valamint az érdekelteket, vagy egyéb a mentésben résztvevőket erről tájékoztatni.

Így a további mentési munkálatoknál már nem keresik a személyzetet, valamint a későbbi technikai mentésnél is segítséget nyújt, de a magára hagyott, többnyire felborult hajót könnyebben észreveszik, elkerülik az egyéb vízijárművek is.

MVSZ TRAINING AND DEVELOPMENT
KÉPZÉSI BIZOTTSÁG

Köszönöm a figyelmet!

Brencsán Ábel

hivatkozás:

World Sailing Coaches Safety Guidelines